

Märts 23, 1975.

Armas Herman!

Ma tean, et sina üli vahelgi oled oodanud minust vastust oma kirjadele vastemalt kui ma seda olen teinud. Oma vabanduseks ma ütlen järgmist. Minu abikaasa tervislik olukord hakkas halvenema mõõduvul sügisel, vasak jalg jäi nõrda hargeks, et ta ei võinud enam käia treppidest. Nii ei võinud ta enam minna maja alumisele korrale pesu pesema, ega ülemisele korrale poja tubi korraldama. Nii laugesid need tööd kõik minu õlgadele. Pääle selle maja korras-
hoold, tardu- ja muud sisseootade tegemine, kõik tuleb minul teha. Pajast ei ole ohi, sest tema on oma ülikooli tööga väga kinui. Pöörul on tal loengud kella 5ⁿⁱ. Siis ta vahel tuleb koju ainult sääma aja mitte 17 päev. Kell 6³⁰ algab näidend-
proov ja see kestab tal poole ööni. Tema peat-
aie ülikoolis on draama ja ta mängib igas semest-
ris kaasa ühes näidendis ja see paneb tema 2-3
kuuks nõrda kinui, et ma ei näe teda vahel
mitte päeva. Ma käin ise ka praegu tööle, igal
hommikul tõusen kell 5¹⁵ ja jõuan koju õhtu keeles.
Siis peaa olema pesunaine, sest naise viisil selmudel
nädalal harglasse ja tal oli peusa operatsioon.
Ta peab harglasse jääma 3 nädalaks. Ja kui ta siis
koju tuleb, siis vähemalt 3 kuud on ta kaskudel, nii
jääb koju majapidamine kodus kareaks ajaks ai-
nult minu ülesandeks.

Siis oma kooli tasut ma püüan teha ja hõlpsa
haida, et see oleks koal kus midagi õpitakse. Meil
on siin kool, kes korraldavad aina näitusi ja tutvus-
tavad ameeriklastele uesti asja, aga õppetöö kopab

tahaplaadile jääma. Mõnedes koolides seisab nende töö peamiselt selles, et valmistatakse ette esinemisteks koolipeal ja teistel üritustel ja koolitöö seisneb peamiselt selles nende ürituste ettevalmistamises. Mina olen püüdnud hoida rangelt seda jaont, et koolis peamiselt anda noortele kult ja vabakad keelt. Meie kõik väime seda kõgeda, kuidas üsti kul kipub hääkuma. Mulle on tuldud lastevanemate poolt väikel rääkima, et kas meie kooli standard õpetamise alal ei ole liiga kõrge, kas meie ei nõua liiga palju oma õpilastelt? Ma olen vastanud, et mida kõrgemat standardit me seadame hoida, seda rohkem me saame anda noortele. Olles tegeliku õppetöö juures tunneb iga õpetaja seda, et mida vähemaks muutub õpilaste kule askus (see on kindud kooli talend), seda rohkem nõuab õppetöö õpetajalt aega ja jõudu õppetöö ettevalmistamise ja tead. läbiviimise asas.

Meil töötavad koolis praegu laste aed 2 groupis. Siis 7 regulaarset klassi, 1 eriklass kooli lõpetamiseks ja peale selle põlle koolitunde veel 2 eestikele groupsi üks noorem group, millest võtavad osa meie vanemate klasside õpilased ja keeli ääja lõpetanud (muidugi need kes on sellest tääst huvitatud) ja vanem group täiskasvanud neist osa käib kohal aga suurem osa töötavad korrespondentsi teel. Need grouppe juhatab pr. juks. Et kogu see süstem libedalt töötab ja tulemusi annab, kui palju see võtab juhatajalt aega, kõigi muu töö kõrralt.

Süü, edasi veel E. koolide keskuse ülesanded ja õp. koondise ülesanded need vajavad ka aega ja jõudu. Õp. koondis valmistab ette õpetajate konverentsi, Eesti 76 ajaks. Igale poole on vaja aega ja reellikood aega!

Need on põhjused, miks ma sageli pean viirutama oma vastustega. Sulle ja sageli ka paljudele teistele. Aga ega sellepärast veel isikuline töö ei seisa, kui kirjadele vastused ei ole.

Kui ma sain Sinult kirja teatega, et New York ei ole tellinud Õigekultuuri sõnaraamatut, siis meie koolil oli need juba alles 12 eks. ja klassides kasutati juba neid. Ega igakord viirutamise rooga ei seisa sinu vast vahel ka Rootsis. Mõõduvõrd arv. kuul ma saatsin õppeaamatu fondile kirja ja palusin neil sinu oamatu kohta informatsiooni. Need kurtas, kui suures oamatu formaat ja mis on oamatu hind, sest kusegilt ma lugesin, et hind on umbes 6 dollarit. Sellele minu järelpärimisele ma ei ole saanud õpper. fondilt täna, ühtki vastust! Süü ma hakkasin (juba enne jõulu) Vaba Eesti Sõnalt igal koolipäeval küsima: kas nad on tellinud sõnaraamatut ja kas nad on saanud? Seal vastati esialgu mulle, et õpper. fond ei ole neile üldse teatsunud, et neil on mis oamatid olnud kuidas me teame tellida! Need olid ikka vaba kokkulepe, et õpper. fond saadab neile kohe igast uuest oamavast oamatust 20 eks. Kui oamatul on minekut, siis need kohe tellivad rohkem, aga kitaraste ruumide tõttu need ei saa palju oamatuid lattu tellida, kui need sääl seisavad. V.E.S. oamatukapp on ääriine ittervõte ja need vaatavad, et saad vaba teha, ega reoloogilised

põhimõtted - nagu uue oamata kasulikkus noor-
te seisukohalt - see need palju ei liiguta.
Ma käin koolipäevadel alati need tutvustamas oma
kuirumustega: kas need on kaiki õpikuud olemas
ja kui on atas, kas on tellitud jne. Aga ega mina
neude äri põhimõtteid muuta ei saa.

Õp. koondis saad Baltimorest nende Büllötään-
ja kui säe seisus teade sees, et sõnastamata
kirud on see ja teine väik pr. Esquirt, siis me
saatsime tellimise temale ja nähela pärast olid
meil oamata käes. Meie esimees kooli käsi na-
matate kogusse 12 eks. esmäsõit, et iga klassi juha-
taja (muidugi vanemdes klassides) võtab need klassi,
jagab õpilastele välja ja õpetab neile selgeks, kuidas
seda oamatut kasutada. Individuaalsed selle
oamatu tellimised võtab vastu meie ahi, uhata pr.
Pallops juha tükk aega. Kui need on kogunenud
susem hulk, siis saadame tellimise. Nüüd on
oamat ka juha müügil E.V.S. oamatukapis.
Aga rääda, siseeliseit käib meil töö ja ajaja-
mine. Sine soorituste kohaselt nagu aeg.

Nüüd mõni sõna õpetajate liikmemaksust. Sa kiir-
tasid, et teil säe õpetajate liikmemaks on kõrgem
kui meil siin. Ara unusta seda, et teie õpetajate ja
meie õpetajate töötajimustes on üks sile ja oluline
vabe: teie õpetajad saavad oma töö eest maksta
aga meil siin on õpetajad, kes maksavad omast tas-
kust juurde selle lõhu eest, et saavad käia eesti
noori õpetamas! Meie kool on olnud eest rahaliselt
üks rikkamast kooli USA-s. Tästard tagasi oli meil
lauluõpetaja, kes seitis 4 tuadi kassiga eesti kooli ja
tagasi. Sõit maksis tal 8 dollarit. Sellest ta maksis
võ iga kool 4 dollarit oma taskust, sest koolil ei alnad
ke rohkem raha elades.

Põrgune õpetajate koosseis elavad lähemal ja
 ma usun, et nad saavad lastevanemate komiteelt
 ümberkuteks kingiks nõnda palju, et saidakulud
 saavad tasutud! Aga siin USAs on palju need õpetajad
 väiksemates koolides kes käivad puhtalt omal
 kulul tööl eesti koolis. Sellepärast on meie koondise
 peakoosolek hoidnud liikmemaksumadala, et saada
 100% organiseeritud koondisse. Kuidagi me ei ole seda 100%
 kuniagi saavutanud. Idarannaku koolide õpetajad on
 siin 100% lähedal koondise liikmed aga oskusi
 on Läänemaa koolidega. Las Angeles koolid on
 asjad korras ja kontakt hea aga teistega ei
 väga loomulik. Sõjal koolijuhatajad ja õpetajad on
 väga tihti vahetuud ja sellepärast ka kontaktid
 kätkevad. Põrgune liikmemaks 2 dollarit määrati
 1973a. peakoosolekul ja uus arustamine tuleb tule-
 val aastal. Väib olla siis tõstetakse. On väga raske
 inimestele selgida kogu seda - nagu ole - ja on kesku-
 horu seisukoht, et kes on pool aastat vaheldu-
 valt töötanud eesti koolis väib kuuluda ip. rügi.
 Me oleme saatnud õngkirju koolidele ja seda
 seisukohta maininud ja palunud koolijuhatajale
 seda selgitada õpetajale. Näiteks ha. Hiiss-
 Buffalo koolijuhataja - on aastad olnud säält
 koolist ainukene koondise liige. Ta kirjutab, et
 ta on küll püüdnud veenda oma kaasõpetajad
 organiseerimise vajaduses, aga nad ei tleat: me
 oleme lihtsad lapsivanemad, me pole saanud midagi
 ülevõtmist õpetaja kutsele, kuidas meie
 saame kuuluda organisatsiooni - kus on veel põrgu
 palju kutseõpetajad? Mis me siis teeme
 sel puhul? Jätäk üle ainult oma propagandat
 jatkata, küsimust selgitada ja oodata.

Meie kroonilise liikmemaksu 1973. ja 1974.a. eest saat-
sin hr. Kiirikmääle nimele aga ma saatsin keskühingu
aadressil Kaaskivi ja Ouhakaardi juures. Mõnelt
üksna lähedastelt koolilt, nagu Hatt-Hol, on veel 1974a.
liikmemaksu saamata, kuigi need „Eesti kool 1974“ on
kätte saanud.

Mu Yorgi kool saab 25 aastaseks novembri kuul.
Sulle jätub päeva ettevalmistamine nõuab oma-
koosta vähem tööd ja aega käesoleval õppeaas-
tal kui ka tuleval õngisel. Ma ei tea, kui minu
kodune elu-olu paremaks ei muutu, võib olla tuleb
kõrgemalt välistest riiklastest päeva pealt loobuda,
sest ajaliselt ja füüsiliselt ei jõua neid kõiki
enam täita. Hoolust elu ei saa maha mätta, seda
peab tegema, teisi asju võib loha kui aega ja
jaksu on.

Missugusesse õp. organisatsiooni kuuluvad Rootsi
täienduskoollide õpetajad? Kuidas on nende õrgi
juhatare või nimehe aadress? Meie tähtsime reedega
kontakti võtta Eesti H. õpetajate konverentsi kavan-
damisel.

Olen sulle nüüd siia lehtedele pannud pea-
aegu romaani. Atga ma looksin täna tubade
kolmutamisest - tea seda rõõmuga sus- ja püüdon
Sine nukrust pidut leevendada. Pärast Sine kiiga
ma kiigutasin veel 4 kiiga, nii piüüan vanaid
võlaid kahest ära saada.

Ma ei nälela hästi, kas ma sulle vasevalt kiiga-
tasin meie õpetajate suure Sine teise asa metoo-
dika saamata kohta?

Sinule ja Sine abikaasale hästi Lhavoite
pühi soorides
Jah, ma olen Sine meel
saanud. Tänu nende rest!

Eduard